

144

ZARZĄDZENIE MINISTRA GÓRNICTWA I ENERGETYKI

z dnia 22 kwietnia 1969 r.

w sprawie przydziałów, rozdzielników i uzgodnień dostaw oraz ogólnych warunków umów sprzedaży i umów dostawy węgla i brykietów z węgla w obrocie krajowym pomiędzy jednostkami gospodarki uspołecznionej.

Na podstawie art. 384 Kodeksu cywilnego, art. 3 dekretu z dnia 29 października 1952 r. o gospodarowaniu artykułami obrotu towarowego i zaopatrzenia (Dz. U. z 1952 r. Nr 44, poz. 301 i z 1956 r. Nr 58, poz. 270), § 1 ust. 1 pkt 3 uchwały nr 97 Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1965 r. w sprawie upoważnienia naczelných organów administracji państwowej do ustalania ogólnych warunków dla określonych kategorii umów (Monitor Polski Nr 23, poz. 109) i § 1 zarządzenia nr 40 Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1969 r. w sprawie przekazania Ministrowi Górnictwa i Energetyki uprawnień do wydawania przepisów o przydziałach, rozdzielnikach i uzgodnieniach dostaw węgla i brykietów z węgla (Monitor Polski Nr 17, poz. 142), zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się przepisy o przydziałach, rozdzielnikach i uzgodnieniach dostaw węgla kamiennego i brunatnego oraz brykietów z węgla kamiennego i brunatnego, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 2. 1. Ustala się ogólne warunki umów sprzedaży węgla kamiennego i brunatnego oraz brykietów z węgla ka-

miennego i brunatnego w obrocie krajowym pomiędzy jednostkami gospodarki uspołecznionej, stanowiące załącznik nr 2 do zarządzenia.

2. Do czasu wydania ogólnych warunków umów dostawy ogólne warunki umów sprzedaży, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio do umów dostawy (art. 605 Kodeksu cywilnego).

§ 3. Przepisy o odpowiedzialności odszkodowawczej, zawarte w ogólnych warunkach umów, o których mowa w § 2 ust. 1, stosuje się również do nie rozliczonych przez strony roszczeń w ramach umów sprzedaży i umów dostawy zawartych przed dniem wejścia w życie zarządzenia.

§ 4. Traci moc zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 10 września 1957 r. w sprawie przydziałów, rozdzielników, uzgodnień dostaw i warunków dostawy węgla i brykietów z węgla (Monitor Polski z 1957 r. Nr 79, poz. 477 i z 1967 r. Nr 1, poz. 4).

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
Minister Górnictwa i Energetyki: *J. Mitreğa*

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 22 kwietnia 1969 r. (poz. 144).

PRZEPISY O PRZYDZIAŁACH, ROZDZIELNIKACH I UZGODNIENIACH DOSTAW WĘGLA KAMIENNEGO I BRUNATNEGO ORAZ BRYKIETÓW Z WĘGLA KAMIENNEGO I BRUNATNEGO

Rozdział 1.

Plany rozdziału, przydziały.

§ 1. Przepisy niniejsze dotyczą węgla kamiennego i brunatnego oraz brykietów z węgla kamiennego i brunatnego, zwanych dalej paliwami.

§ 2. 1. Przydziały paliw przyznawane są tylko jednostkom organizacyjnym wymienionym w planach rozdziału.

2. Plany rozdziału sporządza Centrala Zbytu Węgla.

3. Kopalnie węgla mogą dostarczać paliwa podlegające

rozdzielnictwu wyłącznie Centrali Zbytu Węgla lub na jej zlecenie jednostkom, które posiadają wydany we właściwym trybie przydział (asygnatę).

§ 3. Ogólna ilość paliw przeznaczona w planie rozdziału dla odbiorców określonego resortu lub jednostki równorzędnej stanowi przydział roczny.

§ 4. 1. Centrala Zbytu Węgla zawiadamia jednostki organizacyjne wymienione w planie rozdziału o wysokości rocznego przydziału najpóźniej w terminie 14 dni po otrzymaniu zatwierdzonego bilansu węgla kamiennego.

2. Zawiadomienie o wysokości przydziału okresia przyznane ilości, rodzaje i sortymenty paliw, a w stosunku do paliwa opałowego również gatunki.

§ 5. Kopalnie uzgadniają z Centralą Zbytu Węgla kwartalny plan dostaw (produkcji) z podziałem na miesiące i w rozbięciu na rodzaje, typy, klasy i sortymenty, najpóźniej w terminie 70 dni przed kwartałem dostawy.

§ 6. Centrala Zbytu Węgla opracowuje projekty kwartalnych planów rozdziału paliw i przedstawia do zatwierdzenia właściwemu organowi.

§ 7. W ramach zatwierdzonego kwartalnego planu rozdziału Centrala Zbytu Węgla sporządza plany przydziału i zawiadamia jednostki wymienione w planie o wysokości kwartalnego przydziału najpóźniej w terminie 56 dni przed kwartałem dostawy.

Przydziały zaliczkowe i dodatkowe.

§ 8. 1. Jeżeli przed ustaleniem planu rozdziału zachodzi potrzeba dostawy paliw lub ustalenie rocznego planu rozdziału opóźnia się, Centrala Zbytu Węgla przyznaje przydziały zaliczkowe.

2. Zawiadomienia o wysokości przydziału zaliczkowego dokonuje Centrala Zbytu Węgla najpóźniej w terminie 56 dni przed kwartałem dostawy.

§ 9. 1. W wypadkach uzasadnionych ważnymi względami gospodarczymi wymienione w planie rozdziału jednostki organizacyjne mogą składać do Centrali Zbytu Węgla wnioski o przyznanie przydziałów dodatkowych poza rocznym przydziałem.

2. Do wniosku o przyznanie przydziału dodatkowego należy dołączyć uzasadnienie, które powinno zawierać w szczególności następujące informacje:

- 1) czy paliwa były przewidziane w resortowym projekcie planu zaopatrzenia materiałowo-technicznego, czy też zostały zaplanowane w niedostatecznej ilości,
- 2) czy dodatkowy przydział potrzebny jest do wykonania dodatkowych zadań i kto te zadania wyznaczył,
- 3) na jaki cel paliwa mają być zużyte oraz normę zużycia na jednostkę produktu, jeśli norma taka obowiązuje.

§ 10. 1. Przepisy § 9 mają odpowiednie zastosowanie również w wypadku, gdy potrzeba dodatkowego przydziału wynika z uchwały Rady Ministrów wyznaczającej resortom dodatkowe zadania, a uchwała nie określa rodzaju i ilości paliw potrzebnych do wykonania tych zadań. W uzasadnieniu wniosku o przyznanie przydziału dodatkowego należy powołać się na odpowiednią uchwałę Rady Ministrów.

2. Jeżeli uchwała Rady Ministrów określa rodzaj i ilości paliw potrzebnych do wykonania zadania dodatkowego, odpowiedni przepis uchwały zastępuje decyzję o przydziale dodatkowym.

Zmiany planów rozdziału.

§ 11. W razie zmiany przydziału Centrala Zbytu Węgla zawiadamia jednostkę organizacyjną wymienioną w planie rozdziału o zmianie; jednostka ta spowoduje zmianę rozdziałników w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zmianie przydziału.

Rozdział 2.

Rozdziałniki roczne.

§ 12. 1. Jednostki organizacyjne wymienione w planie rozdziału, które otrzymały z Centrali Zbytu Węgla zawiadomienie o wysokości przydziału rocznego, sporządzają rozdziałniki paliw dla jednostek bezpośrednio podległych lub dla poszczególnych prezydiów rad narodowych oraz zawiadamiają je o ilości przydzielonych im paliw. Jednostki te mogą pozostawić w swojej rezerwie 10 procent otrzymanego przydziału.

2. Zjednoczenia (jednostki równorzędne) sporządzają w ramach przydziału rocznego rozdziałniki paliw dla jednostek wchodzących w skład zjednoczenia (jednostki równorzędnej), zawiadamiając je o wysokości przydziału.

3. Rozdziałniki roczne oraz zawiadomienia o rocznym przydziale paliw sporządzają jednostki organizacyjne wymienione w ust. 1 i 2 w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o wysokości przydziału.

4. Jednostki organizacyjne wymienione w ust. 1 i 2 przesyłają Centrali Zbytu Węgla odpisy rozdziałników (ust. 3) w terminie miesiąca od dnia otrzymania zawiadomienia o wysokości przydziału rocznego, w układzie podanym w przydziale.

5. Rozdziałnik na pozostawioną w rezerwie część przydziału (ust. 1) należy sporządzić i doręczyć w terminie ustalonym z Centralą Zbytu Węgla.

Rozdziałniki kwortalne.

§ 13. 1. Jednostki organizacyjne wymienione w planie rozdziału, które otrzymały z Centrali Zbytu Węgla zawiadomienie o wysokości przydziału kwartalnego paliw, sporządzają rozdziałniki dla jednostek bezpośrednio podległych lub dla poszczególnych prezydiów rad narodowych oraz zawiadamiają je o ilości przydzielonych im paliw.

2. Rozdziałniki kwortalne sporządzają:

- 1) ministerstwa dla zjednoczeń (jednostek równorzędnych) i przedsiębiorstw bezpośrednio podległych ministrowi lub dla poszczególnych prezydiów rad narodowych,
- 2) zjednoczenia (jednostki równorzędne) dla jednostek wchodzących w ich skład.

3. Ze względu na wykorzystanie ładowności wagonów w rozdziałniku na ilość poniżej 100 t należy przydzielać ilość paliw podzielną przez 24.

4. Jednostki sporządzające rozdziałnik zawiadamiają odbiorców o ilości przydzielonych im paliw i przesyłają Centrali Zbytu Węgla odpis rozdziałników w 2 egzemplarzach.

5. Wymienione w ust. 2 i 4 czynności wykonują poszczególne jednostki organizacyjne w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o wysokości przydziału. Wymienione czynności powinny być dokonane z takim wyliczeniem, aby Centrala Zbytu Węgla otrzymała odpisy wszystkich rozdziałników nie później niż w terminie 21 dni od dnia otrzymania przez jednostki organizacyjne, wymienione w planie rozdziału, zawiadomienia o wysokości kwartalnego przydziału.

6. Jednostka organizacyjna sporządzająca rozdziałnik może go zmienić. Zmiana rozdziałnika powinna być dokonana w takim czasie, aby zamówienia mogły być złożone w Centrali Zbytu Węgla w terminach określonych w ogólnych warunkach umów sprzedaży węgla kamiennego i brunatnego oraz brykietów z węgla kamiennego i brunatnego w obrocie krajowym pomiędzy jednostkami gospodarki społecznej.

§ 14. Centrala Zbytu Węgla może zaliczyć do rezerwy bilansowej te ilości paliw, co do których odbiorca nie złożył zamówienia w terminie określonym w ogólnych warunkach umów sprzedaży, wymienionych w § 13 ust. 6.

§ 15. Odbiorcy objęci w planie rozdziału pozycją „różni odbiorcy pozarynkowi” zaopatrywani są w paliwa na podstawie zamówień.

Rozdział 3.

Dostawa paliw w razie awarii oraz na cele naukowo-badawcze.

§ 16. 1. W razie awarii Centrala Zbytu Węgla obowiązana jest zapewnić ilość paliw potrzebnych odbiorcy, nawet jeżeli odbiorca nie jest uprawniony do otrzymania żądanych paliw na podstawie rozdziałnika.

2. Zamówienie związane z awarią składa się bezpośrednio w Centrali Zbytu Węgla nie później niż w terminie 7 dni od daty awarii. Do zamówienia dołącza się tylko protokół awaryjny. Zamówienia złożone w związku z awarią podlegają wykonaniu w pierwszej kolejności.

§ 17. 1. Jednostka organizacyjna prowadząca działalność naukowo-badawczą uprawniona jest do nabycia paliw no-

trzebnych do celów naukowo-badawczych na podstawie oświadczenia jej kierownika, że ilość paliw określona w rozdzielniku nie jest wystarczająca do pokrycia jej potrzeb lub że nie została objęta rozdzielnikiem.

2. Zamówienia na paliwa, o których mowa w ust. 1, powinny być wykonane w pierwszej kolejności po wykonaniu zamówień awaryjnych.

Rozdział 4.

Odstępowanie i zrzekanie się przydziałów.

§ 18. Odstąpienie prawa do nabycia paliw na podstawie rozdzielnika jednostce tego samego resortu wymaga zgody jednostki organizacyjnej, która sporządziła rozdzielnik. O dokonanych odstąpieniu prawa do nabycia paliw na podstawie rozdzielnika jednostka ta zawiadamia Centralę Zbytu Węgla (z zastrzeżeniem przepisu § 13 ust. 6).

§ 19. 1. Odstąpienie przydziału lub prawa do nabycia paliw na podstawie rozdzielnika innym resortom lub jednostkom wchodzącym w skład innych resortów wymaga uzgodnienia z Centralą Zbytu Węgla.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli odstąpienie przydziału lub prawa do nabycia paliw na podstawie rozdzielnika na rzecz innego resortu następuje na skutek zmian organizacyjnych. W tym wypadku o odstąpieniu przydziału lub prawa do nabycia paliw na podstawie rozdzielnika ministerstwa właściwe dla jednostek, których dotyczy zmiany organizacyjne, zawiadamiają Centralę Zbytu Węgla.

§ 20. O zrzeczeniu się przydziału ministerstwo dysponujące przydziałem (jednostka równorzędna) zawiadamia Centralę Zbytu Węgla w terminie 7 dni od otrzymania zawiadomienia o wysokości przydziału.

Rozdział 5. Uzgodnienia dostaw.

§ 21. 1. Centrala Zbytu Węgla i jednostki nadrzędne nad odbiorcami dokonują w razie potrzeby uzgodnień dostaw paliw.

2. Uzgodnienia dostaw dokonywane są w szczególności w tych wypadkach, gdy ściślejsze określenie paliwa jest konieczne do ustalenia kopalni, z której ma nastąpić wysyłka paliwa.

§ 22. 1. Uzgodnienie dostaw powinno określać:

- 1) odbiorcę,
- 2) ilość, rodzaj, typ, sortyment i klasę paliwa oraz ewentualnie inne parametry niezbędne do ustalenia kopalni, z której ma nastąpić wysyłka paliwa,
- 3) terminy, w jakich umowy powinny być zawarte.

2. Uzgodnienie sporządza się na piśmie. Kopie uzgodnień jednostka nadrzędna przesyła odbiorcom.

§ 23. Uzgodnienie, o którym mowa w § 22 ust. 1, zobowiązuje do zawarcia umowy.

§ 24. W razie sporu między jednostką nadrzędną nad odbiorcą paliw a Centralą Zbytu Węgla co do treści uzgodnienia dostaw, uzgodnienie powinno być podpisane w części bezspornej. Spór co do części nieuzgodnionej rozstrzygają zainteresowani ministrowie.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 22 kwietnia 1969 r. (poz. 144).

OGÓLNE WARUNKI UMÓW SPRZEDAŻY WĘGLA KAMIENNEGO I BRUNATNEGO ORAZ BRYKIETÓW Z WĘGLA KAMIENNEGO I BRUNATNEGO W OBROTCIE KRAJOWYM POMIĘDZY JEDNOSTKAMI GOSPODARKI USPOŁECZNIONEJ

Zawieranie umów, formy umów, zmiany umów.

§ 1. Umowy sprzedaży węgla kamiennego i brunatnego oraz brykietów z węgla kamiennego i brunatnego, zwanych dalej paliwami, zawierane są na okresy kwartalne w formie pisemnych zamówień, jeżeli uzgodnienie dostaw nie stanowi inaczej. Umowy na okresy dłuższe niż kwartalne mogą być zawierane z odbiorcami zużywającymi ponad 10.000 ton paliw miesięcznie.

§ 2. Sporządzone w 3 egzemplarzach zamówienie należy złożyć w Centrali Zbytu Węgla, która potwierdza zamówienie na jego odpisie. W braku potwierdzenia umowę porczytuje się za zawartą z upływem 14 dni.

§ 3. Centrala Zbytu Węgla nie jest związana żądaniem kupującego określającym kopalnię, z której ma nastąpić wysyłka paliwa, chyba że wynika to z uprzedniego uzgodnienia dostaw. Z ważnych przyczyn zmiana kopalni wysyłającej paliwo może również nastąpić w ciągu okresu umownego z zastrzeżeniem, że dostarczone będzie paliwo tej samej jakości.

§ 4. 1. Zamówienia mogą obejmować wyłącznie paliwa w rodzajach, sortymentach, gatunkach i ilościach, które określone są w przydziałach na poszczególne kwartały. Na każdy rodzaj, sortyment i gatunek paliwa składa się oddzielnie zamówienie.

2. Zamówienia składa się w Centrali Zbytu Węgla najpóźniej na 32 dni przed kwartałem dostawy, jeżeli uzgodnienie dostaw nie przewiduje innych terminów.

3. Zamówienia powinny obejmować pełne ilości paliw, wynikające z przydziału na dany okres (kwartał).

4. Termin do składania zamówień ulega przesunięciu o tyle dni, o ile opóźnione zostało przez Centralę Zbytu Węgla zawiadomienie o wysokości przydziału,

§ 5. 1. Zamówienie sporządza się na formularzach według wzoru centralnego Zp 1, rozprowadzanych w punktach sprzedaży detalicznej przedsiębiorstw wydawniczo-handlowych druków akcydensowych.

2. Jeżeli kupujący składa kilka zamówień jednocześnie, obowiązany jest określić w każdym zamówieniu maksymalną zdolność do przyjęcia ilości paliw z danego zamówienia, obliczoną w stosunku do rzeczywistej zdolności wyładunkowej bocznicą na jedną dobę.

3. Jeżeli strony uzgodniły, że wysyłka paliw nastąpi z kilku kopalń, kupujący obowiązany jest przesłać do Centrali Zbytu Węgla zamówienia z przeznaczeniem dla każdej ustalonej kopalni oddzielnie oraz wskazać dla każdej kopalni maksymalną wielkość dziennych wysyłek, które łącznie nie mogą przekroczyć rzeczywistej dziennej zdolności wyładunkowej bocznicą kupującego, określonej w zamówieniu.

4. Jeżeli zamawiający nie zamieścił w zamówieniu wszystkich niezbędnych danych (ust. 1) lub wypełnił je w sposób uniemożliwiający prawidłowe wykonanie umowy, Centrala Zbytu Węgla — przed upływem 14 dni od daty otrzymania zamówienia — może wezwać kupującego do uzupełnienia zamówienia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. W razie nieotrzymania uzupełnienia zamówienia w zakreślonym terminie, zamówienie uważa się za odwołane.

5. Jeżeli w zamówieniu zamieszczono postanowienie, że należność za paliwa zapłaci inna jednostka, a jednostka ta uchyla się od obowiązku zapłaty, całkowitą należność z tytułu dokonanej sprzedaży pokrywa zamawiający.

§ 6. W wypadkach gospodarczo uzasadnionych zamawiający ma prawo zgłosić na 15 dni przed miesiącem wysyłkowym niezbędne zmiany zamówienia co do ilości, sortymentu, przeznaczenia i wysyłki paliw, przy czym zamawiający obowiązany jest powołać się na numer złożonego uprzednio zamówienia.

§ 7. O odmowie przyjęcia zamówienia w całości lub przyjęciu go z zastrzeżeniami Centrala Zbytu Węgla zawiadamia pisemnie zamawiającego w terminie 7 dni od dnia otrzymania zamówienia; w wypadkach mniejszej wagi (zmiana gatunku lub sortymentu miałowego) adnotacja na odpisie zamówienia zwróconym zamawiającemu zastępuje zawiadomienie (protokół rozbieżności).

Badania techniczne.

§ 8. Gdy w umowie zastrzeżono, że przed wysyłką paliw przeprowadzone zostanie badanie techniczne w obecności przedstawiciela kupującego, badanie to przeprowadza się w kopalni w trybie określonym w umowie.

Wykonanie umów.

§ 9. 1. Umowę uważa się za wykonaną w terminie, jeżeli w terminie określonym w zamówieniu paliwa zostały:

- 1) oddane do przewozu przedsiębiorstwu, do którego zakresu działania należy przewóz towarów,
- 2) przygotowane do odbioru w kopalni — jeżeli miały być odebrane przez kupującego własnymi środkami transportu.

2. Umowę uważa się za wykonaną w terminie również wówczas, gdy towar został wysłany na 5 dni przed kwartałem dostawy lub nie później niż w terminie 5 dni po upływie tego kwartału.

§ 10. 1. Wysyłki paliw powinny być dokonywane równomiernie, jeżeli umowa stron nie przewiduje inaczej albo ważne względy przewozowe nie stoją temu na przeszkodzie.

2. Wysyłki paliw w ciągu okresu umownego powinny być zgodne z ilościami ustalonymi na dany okres i uważane są za równomierne, jeżeli ich wykonanie w poszczególnych miesiącach nie różni się więcej niż o 15 procent od ilości przewidzianej do wysyłki w danym miesiącu z wyłączeniem zamówień do 120 t (5 wagonów).

§ 11. 1. Wysyłki kolejną dokonywane są w wagonach, które sprzedawca (nadający) wykorzystuje w granicach obowiązujących norm obciążenia zgodnie z przepisami, na podstawie których odbywa się przewóz kolejną.

2. Sprzedawca w miarę możliwości uwzględni żądania kupującego co do wysyłki paliw w wagonach określonego typu, z tym że dodatkowe koszty wynikające z tego tytułu obciążają kupującego.

3. W liście przewozowym należy zamieścić numer zamówienia, sortyment i klasę paliwa (gatunek dla paliwa opałowego).

4. Sprzedawca zawiadamia kupującego o wysyłce paliw przez przesłanie odpisu faktury najpóźniej w dniu następnym po dokonaniu wysyłki.

§ 12. 1. Z chwilą nadania paliw do przewozu niebezpieczeństwo zaginięcia, ubytku lub uszkodzenia paliw przechodzi na kupującego.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie przewozu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego załadowania lub załadowania do wagonu uszkodzonego, nieszczelnego, zanieczyszczonego albo znajdującego się w takim stanie, który może pogorszyć jakość paliw.

3. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność również za ubytek wagi w przesyłkach węgla płukanego o granulacji od 0 do 80 mm, z wyłączeniem sortymentów grubych i zastrzeżeniem, że przesyłka została wydana na stacji przeznaczenia w stanie nie naruszonym, stwierdzonym protokołem kolejowym, którego treść wyłącza okoliczności mogące spowodować ubytek wagi w czasie przewozu kolejną.

§ 13. Kupujący obowiązany jest wyładować paliwa niezwłocznie po otrzymaniu od organu kolei zawiadomienia o nadejściu paliw. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają kupującego.

§ 14. 1. Jeżeli zamówienie przewiduje odbiór paliw przez kupującego własnymi środkami transportu, kupujący odbiera paliwa sukcesywnie z kopalni w ciągu całego okresu, którego dotyczy zamówienie, w terminach uzgodnionych z kopalnią. Uzgodnienie nie jest wymagane, jeżeli ilość zamówionych paliw nie przekracza 500 ton.

2. Sprzedawca może wezwać kupującego do odbioru nie podjętych w terminie ilości paliw, wyznaczając w tym celu termin dodatkowy, a po jego bezskutecznym upływie odstąpić od umowy z winy kupującego.

§ 15. 1. Jeżeli kupujący odebrał paliwa z kopalni (ze składu sprzedawcy), kupującemu przysługuje zwrot kosztów transportu, najwyżej jednak w wysokości kosztów transportu zwykłą przesyłką kolejową do stacji przeznaczenia (z zastrzeżeniem przepisu ust. 2).

2. Kupującemu nie przysługuje zwrot kosztów transportu samochodowego lub furmankami, jeżeli ilość paliw odebranych w kwartale wysyłkowym nie przekracza 24 t (drobnica).

§ 16. Kupujący może potrącić z ceny należnej za dostarczone paliwa przysługujące mu należności z tytułu wad i braków w dostarczonym paliwie oraz z tytułu kar umownych, co jednakże nie zwalnia go od obowiązku naprawienia szkód poniesionych tak przez kopalnię, jak i przez sprzedawcę wskutek utraty normalnego zysku.

Odstąpienie od umowy i jej rozwiązanie.

§ 17. Kupujący może z ważnych powodów odstąpić od umowy przez złożenie pisemnego oświadczenia w terminie do 15 dni przed rozpoczęciem okresu dostawy. W takim wypadku kupujący jest zwolniony od obowiązku zapłaty kar umownych, co jednakże nie zwalnia go od obowiązku naprawienia szkód poniesionych tak przez kopalnię, jak i przez sprzedawcę wskutek utraty normalnego zysku.

§ 18. 1. Sprzedane ilości paliw zalicza się na poczet wykonania rozdzielnika tego roku kalendarzowego, w którym paliwo zostało faktycznie wydane kupującemu.

2. Umowy nie wykonane z ważnych przyczyn gospodarczych do dnia 31 grudnia ulegają rozwiązaniu, jeżeli kupujący nie wystąpił o ich zmianę w terminie do dnia 14 stycznia następnego roku kalendarzowego.

§ 19. 1. Kupujący, który odstępuje od umowy z powodu wad paliwa albo żąda innego paliwa w zamian za wadliwe, powinien postawić paliwo do dyspozycji sprzedawcy i niezwłocznie wezwać go do zadysponowania paliwem w ciągu 14 dni od dnia wysłania wezwania.

2. W razie nieotrzymania w terminie dyspozycji sprzedawcy, kupujący może przechować paliwo na składzie lub sprzedać je innej jednostce gospodarki uspołecznionej, powiadamiając o tym sprzedawcę.

§ 20. 1. Jednocześnie z postawieniem paliwa do dyspozycji sprzedawcy kupujący obowiązany jest zgłosić reklamację. Reklamacja ta powinna być załatwiona przez sprzedawcę w terminie 14 dni licząc od dnia jej wpływu. Jeżeli badanie paliwa postawionego do dyspozycji, przeprowadzone przez wezwanego przedstawiciela sprzedawcy w obecności kupującego lub przez upoważnionego rzeczoznawcę, wykaże bezzasadność postawienia paliwa do dyspozycji, termin ostatecznego załatwienia reklamacji przedłuża się do 4 tygodni.

2. Sprzedawca, który pobrał należność za paliwo zasadnie postawione do dyspozycji, obowiązany jest niezwłocznie po załatwieniu reklamacji zwrócić nienależnie pobrane kwoty z ustawowymi odsetkami od dnia nienależnego pobrania.

Rekoimia sprzedawcy za wady fizyczne paliwa.

§ 21. 1. W razie stwierdzenia wady jakościowej lub braku ilościowego kupujący obowiązany jest niezwłocznie sporządzić protokół reklamacyjny przy współudziale przedstawiciela sprzedawcy, jeżeli jest obecny. W razie nieobecności przedstawiciela sprzedawcy protokół powinien być sporządzony przez biegłego lub przez powołaną przez kupującego komisję w składzie co najmniej trzech osób.

2. W razie stwierdzenia wad w nieobecności sprzedawcy, o ich ujawnieniu należy zawiadomić sprzedawcę niezwłocznie telegraficznie, potwierdzając to na piśmie.

3. Sprzedawca, który zamierza dokonać oględzin paliwa, powinien zawiadomić o tym kupującego telegraficznie lub telefonicznie najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu zawiadomienia (ust. 2), podając termin przybycia przedstawiciela. Termin ten nie może przekraczać trzech dni.

§ 22. 1. Reklamację jakościową sporządza się w formie protokołu na formularzach wzoru centralnego Zp 12, rozprawdzanych w punktach sprzedaży detalicznej przedsiębiorstw wydawniczo-handlowych druków akcydensowych.

2. Reklamację ilościową sporządza się w formie protokołu na formularzach według wzoru ustalonego przez Centralę Zbytu Węgla.

3. W razie sporządzenia protokołu wymaganego w przepisach o ubezpieczeniu albo jeżeli wada została stwierdzona w protokole organu inspekcji państwowej lub w protokole sporządzonym przez organ kolei, protokół ten dołącza się do reklamacji.

§ 23. 1. Reklamacje jakościowe załatwia Centrala Zbytu Węgla w terminie 4 tygodni (z zastrzeżeniem przepisu § 20 ust. 1), licząc od dnia wpływu protokołu.

2. Reklamacje ilościowe załatwia — w imieniu Centrali Zbytu Węgla — kopalnia, która dokonała wysyłki paliw, w terminie 2 tygodni, licząc od dnia wpływu protokołu.

§ 24. 1. Jeżeli kupujący twierdzi, że paliwo posiada wady, a sprzedawca temu przeczy, kupujący powinien zwrócić się z wnioskiem o przeprowadzenie ekspertyzy do Głównego Instytutu Górniczego lub innej instytucji, właściwej do przeprowadzania takich ekspertyz.

2. Jeżeli zarzuty kupującego okażą się uzasadnione, koszty związane z ekspertyzą ponosi sprzedawca.

§ 25. 1. Kupujący traci uprawnienia z tytułu wad jakościowych lub braków ilościowych, jeżeli o stwierdzeniu wad lub braków nie zawiadomił sprzedawcy niezwłocznie po ich ujawnieniu, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym paliwo odebrał. Kupujący obowiązany jest przesłać sprzedawcy w tym terminie protokół reklamacyjny.

2. W razie wad ukrytych, których przy dołożeniu należytej staranności nie można było ujawnić przy odbiorze, termin przewidziany w ust. 1 liczy się od dnia ujawnienia wad.

§ 26. Prawo z tytułu rękojmi kupujący powinien wykonywać w sposób, jaki w konkretnej sytuacji z punktu widzenia gospodarki narodowej jest najbardziej celowy. W szczególności kupujący może żądać:

- 1) stosunkowego obniżenia ceny albo
- 2) dostarczenia zamiast paliwa z wadami — odpowiedniej ilości paliwa dobrej jakości, jeżeli wady są tego rodzaju, że paliwo nie nadaje się do zużycia bez obniżenia ja-

kości planowanej produkcji albo na inne cele, a jeżeli przeznaczone jest do odprzedaży, gdy nie nadaje się do odprzedaży nawet po odpowiednim obniżeniu ceny.

Odpowiedzialność odszkodowawcza.

§ 27. 1. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez jedną ze stron, druga strona ma obowiązek dochodzenia kary umownej (§§ 28—30) dla uzyskania naprawienia wynikłej stąd szkody.

2. Kary podlegają zapłacie bez potrzeby wykazywania szkody przez stronę uprawnioną do żądania kar.

3. Jeżeli szkoda poniesiona przez stronę uprawnioną jest większa od kary umownej albo powstała wskutek zdarzeń nie objętych karą umowną, strona ta może żądać odszkodowania, przenoszącego wysokość kary, na zasadach ogólnych.

4. Kara umowna, zastrzeżona na wypadek dostarczenia przez sprzedawcę paliwa dotkniętego wadą, nie stoi na przeszkodzie podniesieniu przez kupującego roszczeń o zapłatę dalszej kary umownej z tytułu popadnięcia sprzedawcy w zwłokę.

5. Kara umowna w razie odstąpienia od umowy z powodu niedostarczenia paliwa w terminie nie zwalnia od obowiązku zapłaty kar za zwłokę, należnych od dnia, w którym umowa została rozwiązana.

§ 28. Sprzedawca obowiązany jest zapłacić karę umowną w wysokości:

- 1) 5% wartości paliwa, gdy kupujący odstąpił od umowy z powodu okoliczności, za które odpowiada sprzedawca,
- 2) 1% wartości przyjętego przez kupującego paliwa nie zamówionego lub dostarczonego w innym sortymencie niż zamówiono,
- 3) stawek kar umownych wyrażonych w procentach fakturowej wartości paliwa, z progresją stosowaną w zależności od stopnia wadliwości dostawy, zgodnie z tabelą zamieszczoną w § 29,
- 4) 1% wartości paliwa postawionego przez kupującego do dyspozycji sprzedawcy za każdy dzień zwłoki w zadysonowaniu paliwem, przy uwzględnieniu przepisu § 26,
- 5) 0,05% wartości paliwa dostarczonego z opóźnieniem za każdy dzień zwłoki; jeżeli zwłoka w dostarczeniu paliwa trwała dłużej niż 30 dni, kara za każdy dzień następny wynosi 0,1%,
- 6) 0,1% wartości paliwa za każdy dzień zwłoki w zawiadomieniu kupującego, czy sprzedawca uznaje, czy też nie uznaje reklamacji (§ 23); jeżeli zwłoka trwa dłużej niż 7 dni, kara za każdy następny dzień wynosi 0,2%,
- 7) 50 zł za każdy dzień zwłoki wysyłki faktury,
- 8) 50 zł w razie niewysłania zawiadomienia o wysyłce paliwa (§ 11 ust. 4).

§ 29. 1. Kary umowne za wady paliwa są zróżnicowane w zależności od wpływu wad na warunki (i efekty) jego użytkowania.

2. Wskaźnikiem stopnia wadliwości jest udzielona kupującemu bonifikata, wyrażona w procentach fakturowej wartości paliwa. Stawki kar umownych są zróżnicowane w zależności od grup sortymentowych i od stosunku procentowego wartości udzielonej bonifikaty do fakturowej wartości paliwa.

3. Jeżeli wada paliwa jest nieznaczna (drobne odchylenia od norm), a sprzedawca udzielił stosownej bonifikaty, nie ma on obowiązku zapłaty kar umownych.

4. Za wady paliwa sprzedawca płaci kupującemu kary umowne według stawek określonych w następującej tabeli:

Rodzaj sortymentu węgla i brykietów		Przy stosunku procentowym wartości bonifikaty do fakturowej wartości paliwa		
		powyżej 1,0 do 5,0	powyżej 5,0 do 10,0	powyżej 10,0
		stawki kar umownych wyrażone w procentach wartości fakturowej paliwa wynoszą:		
Sortymenty węgla kamiennego wg PN-64/G-97001	sortymenty grube	2,0	5,0	10,0
	sortymenty średnie	1,5	3,5	7,0
	sortymenty drobne i niesort.	1,0	1,5	2,0
Sortymenty węgla brunatnego wg PN-60/G-97051	Ks, G, O	2,0	3,0	5,0
	Sr. I, Sr. II, Dr., M, N	1,0	1,5	2,0
Brykiety z węgla kamiennego wg PN-60/G-97031 i brykiety z węgla brunatnego wg PN-60/G-97081		2,0	5,0	10,0
Wszystkie rodzaje i sortymenty węgla (brykietów) przeznaczzonego na cele bytowo-komunalne i opalowe dla ludności		5,0	7,5	10,0

Podane w tabeli stawki kar umownych stosuje się jednolicie bez względu na powtarzanie się wad i bez względu na to, czy paliwo przeznaczone jest na cele przemysłowe, czy też opalowe lub trakcyjne; progresja kar umownych związana jest bowiem z nasileniem (stopniem) wad.

5. Bonifikatę stanowi różnica wartości paliwa z wadami w stosunku do wartości paliwa odpowiadającego normie. Różnica ta:

- 1) w razie przeklasyfikowania paliwa wynika z cennika;
- 2) w razie braku podstaw do przeklasyfikowania paliwa obliczana jest w zależności od:
 - a) zmniejszonej wartości opalowej paliwa,
 - b) zwiększonej zawartości popiołu w paliwie,
 - c) ponadnormatywnej zawartości podziarna (miału) lub nadziarna,
 - d) innych zanieczyszczeń —

według obowiązujących — w dniu wejścia w życie niniejszych ogólnych warunków umów sprzedaży — zasad, ustalonych przez Ministra Górnictwa i Energetyki. Zmiana tych zasad będzie uzgadniana z jednostkami nadrzędnymi głównych odbiorców.

6. Sprawę odszkodowań za wady węgla gazowo-koksowego regulują odrębne przepisy.

§ 30. Kupujący obowiązany jest zapłacić sprzedawcy:

- 1) 5% wartości paliwa, gdy sprzedawca odstąpił od umowy z powodu okoliczności, za które odpowiada kupujący,
- 2) odsetki za zwłokę w zapłacie należnych sum pieniężnych w wysokości 12%, jeżeli przepisy szczególne nie przewidują wyższych odsetek.

§ 31. 1. Kary umowne oblicza się od ceny, którą strona obowiązana byłaby zapłacić w razie należytego wykonania umowy.

2. Ogólna kwota kar umownych za zwłokę nie może przekroczyć 10% wartości paliwa; ogólna kwota kar za same opóźnienie wysyłki nie może przekroczyć 2% wartości paliwa.

Szczególne okoliczności wyłączające odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy.

§ 32. Sprzedawca zwolniony jest od odpowiedzialności za niewykonanie lub nieterminowe wykonanie umowy, jeżeli wykaże, że już po jej zawarciu przyjął zamówienie na sprzedaż paliw na cele eksportowe i że umowa nie mogła być wykonana jedynie z tego powodu. Ograniczenie dostaw na skutek sprzedaży paliw na cele eksportowe nie może spowodować ograniczenia produkcji zakładów odbiorcy krajowego.

§ 33. Odszkodowanie za dostarczenie paliwa nie zamówionego nie należy się, jeżeli sprzedaż została wykonana na podstawie decyzji jednostki nadrzędnej kupującego (w związku z nadzwyczajnym zdarzeniem), a paliwo odpowiada potrzebom kupującego i zostało wysłane w ilościach uzasadnionych decyzją.

§ 34. W zakresie nie uregulowanym niniejszymi ogólnymi warunkami umów sprzedaży stosuje się ogólne warunki umów sprzedaży, stanowiące załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 7 października 1966 r. w sprawie ogólnych warunków umów sprzedaży oraz umów dostawy w obrocie krajowym pomiędzy jednostkami gospodarki społecznej (Monitor Polski z 1966 r. Nr 57, poz. 276 i z 1967 r. Nr 6, poz. 29), z wyjątkiem przepisów §§ 18—20 oraz przepisów rozdziału 9.